

Det juridiske fakultet

Institutt for Privatrett

Godkjente / ikke godkjente Betalingstransaksjoner

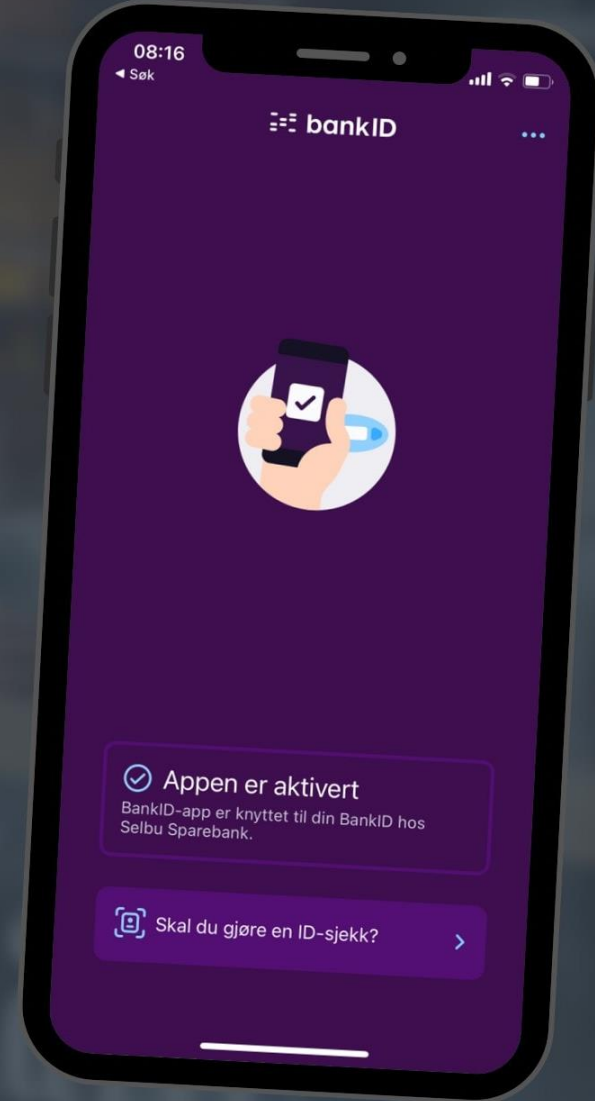
Lengre linjer og internasjonal rettsutvikling

Vebjørn Wold

Stipendiat, UiO, IfP

UNIVERSITETET
I OSLO

Bakteppe:

§ 4-30. Ansvar og egenandeler ved ikke godkjente betalingstransaksjoner

(1) Betalingstjenesteyteren er ansvarlig overfor kunden for tap som skyldes en ikke godkjent betalingstransaksjon, jf. § 4-2, med mindre noe annet følger av reglene i annet til femte ledd.

(2) Kunden svarer med en egenandel på inntil 450 kroner hvis tapet skyldes tap, tyveri eller uberettiget tilegnelse av et betalingsinstrument. Kunden svarer likevel ikke med en slik egenandel hvis kunden ikke kunne ha oppdaget tapet, tyveriet eller den uberettigede tilegnelsen på forhånd, og heller ikke har opptrådt svikaktig.

(3) Kunden svarer for hele tapet ved en ikke godkjent betalingstransaksjon dersom tapet skyldes at kunden ved grov uaktsomhet har unnlatt å oppfylle en eller flere av sine plikter etter § 4-23 første ledd eller § 4-24 første ledd. Har betalingstransaksjonen skjedd ved bruk av et elektronisk betalingsinstrument, svarer kunden likevel bare med inntil 12 000 kroner.

(4) Kunden svarer for hele tapet dersom tapet skyldes at kunden forsettlig har misligholdt sine plikter slik at kunden måtte forstå at misligholdet kunne innebære en nærliggende fare for at betalingsinstrumentet kunne bli misbrukt.

Forestillinger i nåværende rett

- ARN: Samtykke foreligger «när hen signerar denna med t.ex. sitt mobila bank-id eller bankdosa, oavsett vilken insikt eller avsikt hen har vid signeringstillfälle»
- Finansklagenemnda: Samtykke foreligger når kunden *forstår* at det er en betaling man godkjenner
- Tysk juridisk teori (Casper, Reich (2023)). Avgjørende om kunden hadde „erklæringsbevissthet“, altså om man forsto at det var en betaling
- Alt bygger på tolkninger av PSD 2 artikkel 64 (1) og (2), og flere muligheter er plausible

Storbritannia

«“Once implemented, our changes will deliver a major shift from the status quo, giving everyone across the payments ecosystem a reason to act to prevent fraud from happening in the first place. That means everybody who makes payments can do so with much greater confidence, knowing that they will be better protected against fraudsters.

Chris Hemsley, Managing Director at the PSR

Storbritannia

- Tilstrekkelig at “the payment order was executed subsequent to fraud or dishonesty.”, inkludert
 - “the payer intends to transfer the funds to a person other than the recipient, but is deceived into transferring the funds to the recipient “
 - “the payer intends to transfer the funds to the recipient but is deceived as to the purposes for which they are transferring the funds”
- Mottakerbanken og kundens bank splitter tapet 50/50
- Unntak ved «gross negligence»

En felles aktsomhetsnorm

...som ikke gjelder «sårbare» forbrukere

The consumer standard of caution

- 1.4** The consumer standard of caution is that a sending PSP, in assessing whether an APP scam payment gives rise to a reimbursable APP scam payment, may expect that the customer:
- a. Should, upon learning or suspecting that they have fallen victim to an APP scam, report the matter promptly to their sending PSP and, in any event, not more than 13 months after the date on which the last relevant APP scam payment was executed.
 - b. Should respond to any reasonable and proportionate requests for information made by their sending PSP for any of the purposes set out in Section 3.7 of the specific requirement.
 - c. Should have regard to specific, directed warnings raised by their sending PSP before an APP is executed, where those warnings make clear that the intended payment is likely to be an APP scam payment.

USA

«Protecting Consumers from Payments Scams Act»

[Experts urge senators to act in the fight against financial fraud – CNS Maryland](#)

15 (1) in the heading, by striking “**unauthor-**
16 **ized transfers**” and inserting “**unauthorized**
17 **or fraudulently induced electronic fund**
18 **transfer**”;

19 (2) in subsection (a)—

20 (A) by striking “unauthorized transfer”
21 and inserting “unauthorized or fraudulently in-
22 duced electronic fund transfer”; and

23 (B) by inserting “fraudulently induced
24 transfer or” before “loss or theft” each place
25 such term appears;

Kommisjonens forslag til ny forordning

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

**om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af forordning (EU) nr.
1093/2010**

(EØS-relevant tekst)

{COM(2023) 366 final} - {SEC(2023) 256 final} - {SWD(2023) 231 final} -
{SWD(2023) 232 final}

Veien mot en ny forordning om betalingstjenester

- 2022: EBAs synspunkter: (*Opinion of the European Banking Authority on its technical advice on the review of Directive (EU) 2015/2366 on payment services in the internal market (PSD2)*)
- 2023: Kommisjonens forstudie (*A study on the application and impact of Directive (EU) 2015/2366 on Payment Services (PSD2)*)
- 2023: Kommisjonens rapport (*Report from the commission on the review of directive 2015/2366/EU*)
- 2023: Kommisjonens forslag til forordning: (Forslag til forordning om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af forordning (EU) nr. 1093/2010)
- 2024: Forslag fra den relevante komiteen i parlamentet: (***) I REPORT on the proposal for a regulation and of the Council on payment services in the internal market and amending Regulation (EU) No 1093/2010)

EBA's innspill

EBA/DP/2022/01

17 January 2022

Discussion Paper

on the EBA's preliminary observations on selected payment fraud data under PSD2, as reported by the industry

EBA/Op/2022/06

23 June 2022

Opinion of the European Banking Authority on its technical advice on the review of Directive (EU) 2015/2366 on payment services in the internal market (PSD2)

EBA/DP/2022/01

Store deler av svindelbetalinger er et resultat av sosial manipulasjon, kundene bærer tapene

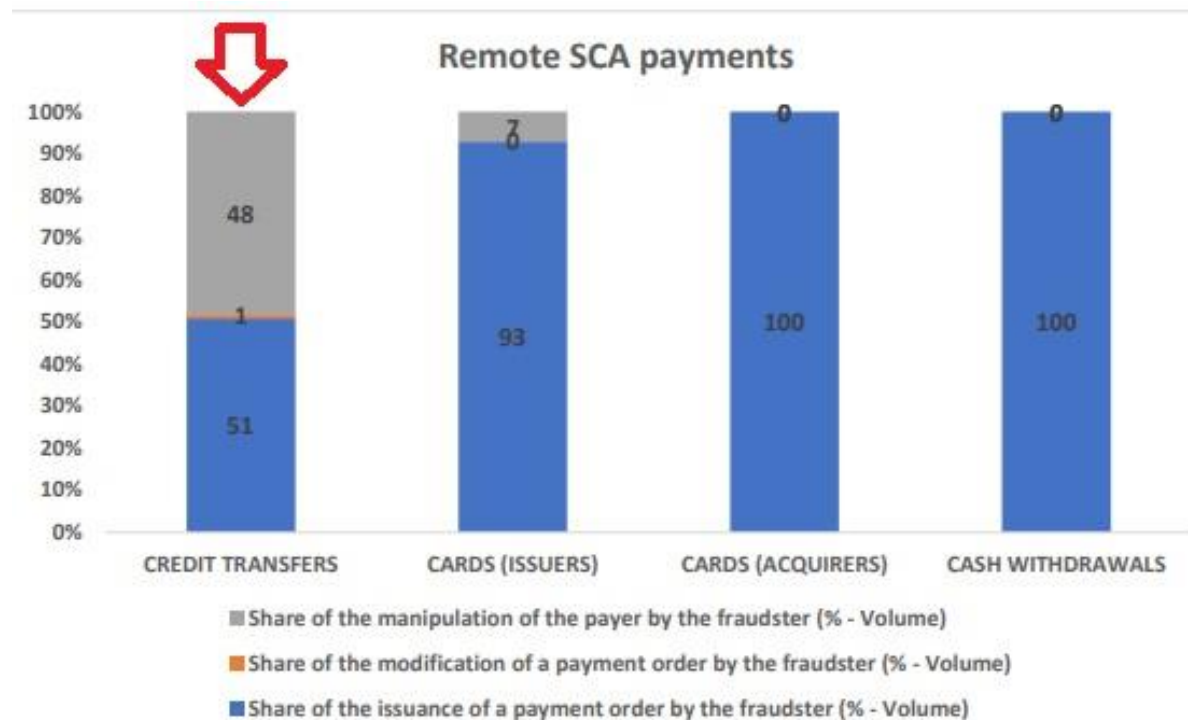
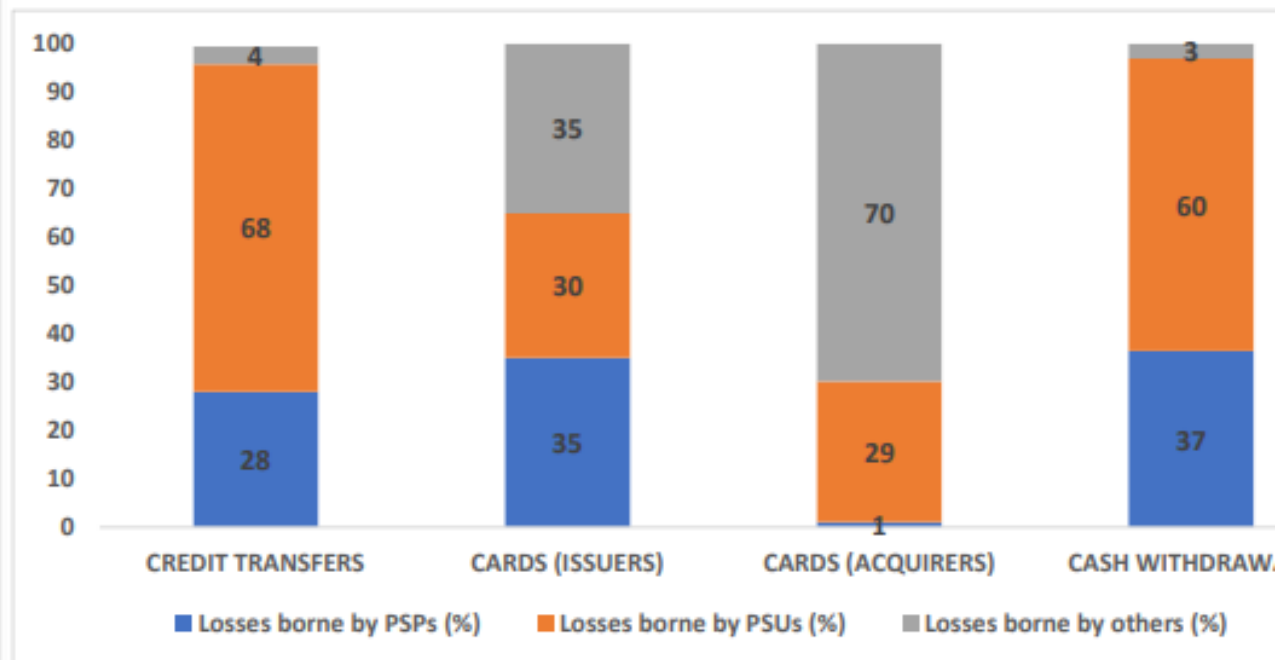

Figure 12: Percentage of the losses due to fraud by liability bearer and payment instrument

EBA's innspill:

- EBA mener:
 - Bankene har “Little incentives to invest in effective transaction monitoring mechanisms that could mitigate the social engineering risks...”
- EBA foreslår:
 - “Incentivising PSPs to invest in more efficient transaction monitoring mechanisms by covering payment transactions that have been authorized by the payer under manipulation of the fraudster within the scope of unauthorized payment transactions”
- Altså: å kreve at bankene dekker svindeltransaksjonen uavhengig av godkjent/ikke godkjent

**A study on the application and
impact of Directive (EU)
2015/2366 on Payment Services
(PSD2)**

FISMA/2021/OP/0002

Kommisjonens forstudie (2023)

- Næringen:
 - «There needs to be more accountability on the user side in the online world...»
- Forfatterne:
 - «Banking representatives claim that the burden of fraud disproportionately falls on them, but this is not corroborated by facts» (s 139)

EBA/DP/2022/01

Store deler av svindelbetalinger er et resultat av sosial manipulasjon, kundene bærer tapene

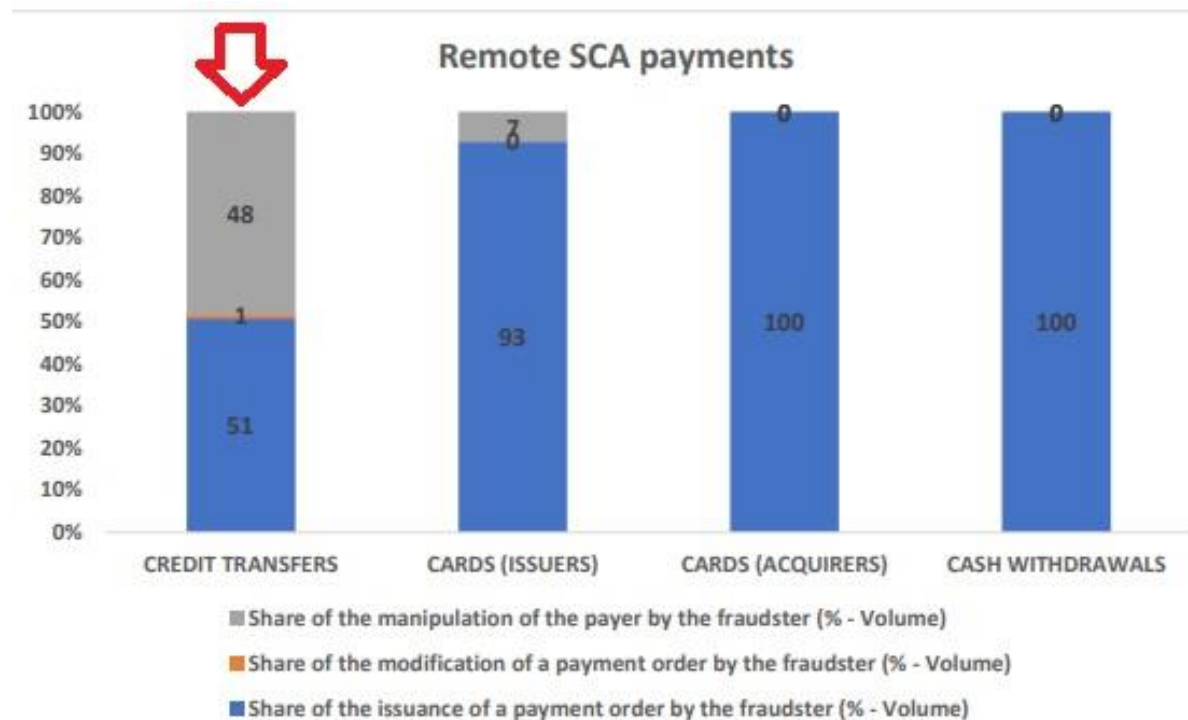
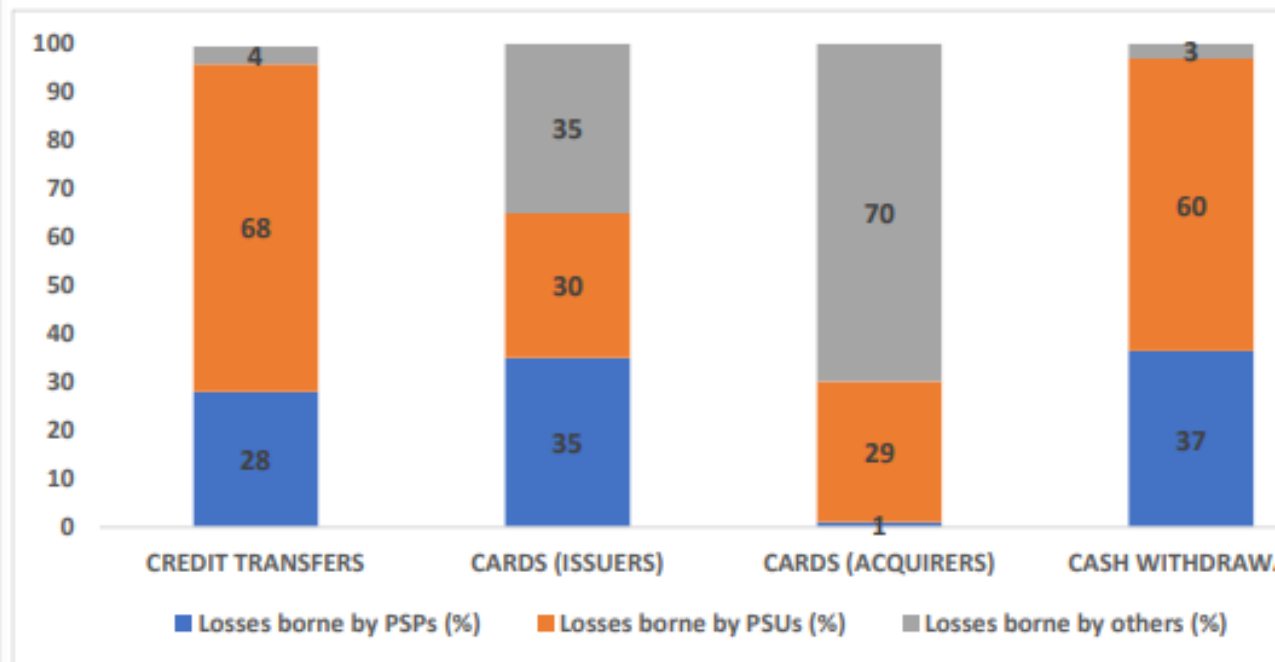

Figure 12: Percentage of the losses due to fraud by liability bearer and payment instrument

Kommisjonens forslag til ny forordning

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

**om betalingstjenester i det indre marked og om ændring af forordning (EU) nr.
1093/2010**

(EØS-relevant tekst)

{COM(2023) 366 final} - {SEC(2023) 256 final} - {SWD(2023) 231 final} -
{SWD(2023) 232 final}

Kommisjonens forslag til ny forordning

- ”Disse nye former for "spoofing"-svig udviser forskellen i direktiv (EU) 2015/2366 mellem autoriserede og uautoriserede transaksjoner...svindlere kan tage kontrol over hele samtykke- og autentifikationsprocessen, herunder den stærke kundeautentifikasjon.
- Der bør tages behørigt hensyn til de betingelser, hvorunder kunden godkendte en transaksjon ved at give sin tilladelse hertil, herunder af domstolene, for at kvalifisere en transaksjon som autoriseret eller uautoriseret.
- Det ville imidlertid være uforholdsmæssigt og økonomisk meget dyrt for betalingstjenesteudbyderne at åpne enhver svigagtig transaksjon, hvad enten de er autoriserede eller uautoriserede, for en systematisk ret til tilbakebetaling. Det kan også medføre moralsk risiko og minske kundens årvågenhed.”

Kommisjonens forslag til ny forordning

Forslag til nye regler

- Ansvar for banken når kunden har ”manipuleret af en tredjepart, der foregiver at være ansat hos forbrugerens udbyder af betalingstjenester ved ulovlig brug af den pågældende betalingstjenesteudbyders navn eller e-mailadresse eller telefonnummer” jf. Artikkel 59
- Ansvar for banken når kontonummer ikke matcher mottager jf. Artikkel 57
- Selve grensedragning godkjent/ikke godkjent består, men det presiseres at «omstendighetene» vektlegges i vurderingen
 - Ny rett, eller i samsvar med gjeldende rett?

Europaparlamentets behandling

European Parliament

2019-2024

Plenary sitting

A9-0052/2024

22.2.2024

*****| REPORT**

on the proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on payment services in the internal market and amending Regulation (EU) No 1093/2010 (COM(2023)0367 – C9-0217/2023 – 2023/0210(COD))

Committee on Economic and Monetary Affairs

Rapporteur: Marek Belka

Europaparlamentets behandling

Kommisjonen

- It is therefore no longer possible, as was the case in Directive (EU) 2015/2366, to limit refunds to unauthorised transactions only. *It would however be disproportionate and financially very costly to payment services providers to open every fraudulent transaction, authorised or unauthorised, to a systematic refund right. It might also cause moral hazard and a reduction in the customer's vigilance.*

Komiteen i parlamentet

- It is therefore no longer possible, as was the case in Directive (EU) 2015/2366, to limit refunds to unauthorised transactions only. ■

Europaparlamentets behandling

“With regard to the authorisation of payment transactions, permission should express the intention of the payer on the basis of full knowledge of relevant facts including the amount, recipient and purpose of the transaction.” (Fortalepunkt (79a))

Europaparlamentets behandling

Kommisjonen

- Artikkel 59
- “Where a payment services user who is a consumer was manipulated by a third party pretending to be an employee of the consumer’s payment service provider...”

Komiteen i parlamentet

- Artikkel 59
- “Where a payment services user who is a consumer was manipulated by a third party pretending to be an employee of the consumer’s payment service provider

or any other relevant entity of a public or private nature..“

Noen lengre linjer

«Hva ville Fredrik Stang sagt?»

- Avtaleretten – beskyttelsen av løftemottakers tillit
- Erstatningsretten – rasjonell fordeling av risiko i det moderne samfunnet
- Hva passer for misbruk i betalingssystemene?